

Swedish Warmblood ASSOCIATION

Avelsindex 2017 – många nya hingstar med avelsindex

Av Emma Thorén Hellsten, SWB och Åsa Viklund SLU

I dagarna publiceras årets nya avelsindex på blup.se. Under 2017 har SWB beslutat att sänka kravet för att publicera hingstars index från 15 till 10 testade avkommor, vilket gör att många ”nya” hingstar får index, närmare bestämt hela 101 stycken. Fortfarande är det dock få av de yngre hingstarna som lyckas få ihop tillräckligt många avkommor i sin första årgång för att få publicerade index, framförallt på dressyrsidan. En annan nyhet är att indexens säkerhet publiceras på ett nytt enklare sätt.

Fakta Avelsindex

Avelsindexen anger hur hingstar och ston förväntas förärva sig – alltså inte i första hand hur de själva kommer att prestera/har presterat/ser ut. Det fina med avelsindexen är att man kan jämföra hästar ur olika generationer med varandra och att metoden som används (Best Linear Unbiased Prediction – BLUP) också korrigerar för kvalitén på ston en hingst har tillförts och tvärtom. Alla släktingars resultat vägs in när avelsindex beräknas, men mest betyder förstås de närmaste släktingarnas resultat och individens egna resultat. SWB publicerar två typer av avelsindex: **Värderande avelsindex** och **Beskrivande avelsindex**.

Värderande avelsindex

De värderande indexen anger kvalitén på hästens förväntade förärvning i olika egenskaper i förhållande till avelsmålet. Ju högre index, desto bättre är det. Med hjälp av de värderande indexen kan man rangordna hingstar och ston. De värderande avelsindexen baseras på tävlingsresultat från regional nivå och uppåt samt poängen från unghästtest för 3- och 4-åriga hästar. Huvudindexen är för Dressyr och Hoppning. När dessa två index beräknas är målegenskapen tävlingsprestation och hästens egna och avkommornas tävlingsresultat har stor betydelse.

100 är medelindex i den nu levande och tävlingsaktiva populationen (f.1999-2013). För att en individ ska skilja sig signifikant från medel bör den ha ett index som är ca 20 enheter högre eller lägre än 100. Bland avkommeprövade avelshingstar i samma åldersgrupp (f.1999-2013) är medelvärdet högre, men varierar för olika egenskaper. T.ex. är det 106 för Hoppning och 116 för Dressyr (både dressyr och hoppningstar medräknade i båda fallen). För att en hingst ska ligga bland de 5 % bästa hoppningstarna behöver han ha 143 i hoppindex, för att ligga bland de 10 % bästa 136. Motsvarande indexnivåer för hingstar i dressyr är 148 för att ligga bland de 5 % bästa och 134 för att ligga bland de 10 % bästa.

Beskrivande avelsindex

Beskrivande index anger hästens förväntade förärvning för olika egenskaper utan att göra en värdering av dem. De beskrivande avelsindexen baseras på den linjära beskrivningen som görs vid 3-årstest. Vid unghästtesterna beskrivs hästens egenskaper på en skala från A till I. De beskrivande indexen anges däremot på en skala från 88 till 112, med 100 i mitten. Här anger inte ett högre index att individen är ”bättre” för den egenskapen. För någon egenskap är det optimalt att ha ett index som drar mot 88, för en annan kan det vara optimalt att dra mot 112 och vissa är mest optimala om

de ligger runt 100, t.ex. alla egenskaper som har med benen att göra. Det finns inte någon optimal profil utan det är kombinationen av olika egenskaper som avgör hästens starka och svaga sidor. De beskrivande indexen hjälper uppfödaren att hitta en hingst som optimalt förstärker och kompletterar stoets egenskaper.

Indexens säkerhet anges på nytt sätt

Det man ska ha i åtanke när kraven på antal testade avkommor för publicering sänkts är att indexen för vissa av hingstarna kommer att ha lägre säkerhet än tidigare och därmed kan komma att variera mer från år till år. För att förenkla och tydliggöra indexens säkerhet har SWB beslutat att införa graderingen "hög, medel, låg" även för de värderande indexen från och med i år. Tidigare har säkerheten för de beskrivande indexen angivits på det sättet.

Låg säkerhet = Osäkert index som kan ändras mycket från år till år (mer än 18 enheter).

Medel säkerhet = Ganska säkert index som visar tendenser i förärvningen och som kan användas vid matchning av hingst och sto. Kan variera en del från år till år (ca 15-17 enheter)

Hög säkerhet = Säkert index som säger mycket om hästens förärvning av en egenskap. Kan med fördel användas vid matchning av hingst och sto. Varierar inte så mycket mellan år (oftast mindre än 10 enheter)

Många nya hingstar med index

I takt med att allt fler hingstar får färre ston och även färre avkommor till test, minskar antalet hingstar som kommer upp i 10 testade avkommor. I år blev det tre unga hopphingstar som lyckades med det i sin första årgång: tyvärr för tidigt bortgångne Canvas Plus (SWB), som intar en stark 23:e plats på hopprankingen med 144 i hoppindex, Diamantino VDL (130 i hoppindex) och Armani Code (128 i hoppindex). En del av de "nya" är sedan länge döda hingstar, som aldrig kom upp i 15 testade avkommor under sin livstid. En kvartett förärvningsstarka "oldies but goldies" tar sig direkt in på hoppningens 10-i-topplista: Stakkato (f. 1993) är ny 1:a på listan, direkt följd av Baloubet du Rouet (f. 1989). På 4:e plats hittar vi nyligen pensionerade Casall (f. 1999) och på 10:e plats Escudo I (f. 1991). Gemensamt för dessa gentlemän är att de har fler importerade avkommor som underlag för indexen än svenskfödda. Deras avelsvärde går dock inte att ta miste på, något de bevisat många gånger om med avkommor i den absoluta toppsporten.

På dressyrsidan finner vi endast ett nytt namn bland hingstarna på 10-i-topp-listan: Fürstenball går in på en 10:e plats med fina 159 i dressyrindex. Inte långt efter hamnar Wladimir O.A. som gått internationell GP dressyr och såldes utomlands för något år sedan. De 10 bäst rankade hingstarna som fått index 2017 listas i tabell 1.

Tabell 1. Topp-10 Hopp- och Dressyrhingstar med första index 2017

Topp-10 nya hingstar Hoppning			Topp-10 nya hingstar Dressyr		
Namn	Hopp-index	Säkerhet index	Namn	Dressyr-index	Säkerhet index
Stakkato	170	Hög	Fürstenball	159	Hög
Baloubet du Rouet (SF)	170	Hög	Wladimir O.A.	157	Hög
Casall	160	Hög	Stedinger	153	Hög
Escudo I	151	Hög	Riccione	152	Hög
Casilius	147	Hög	Royal Diamond	148	Hög
Corporal VDL	147	Hög	Insterburg TSF	143	Medel
Canvas Plus (SWB)	144	Hög	Don Laurie	140	Hög
Boss	142	Hög	Schwadroneur	135	Hög
Daquar CC	138	Hög	Kennedy	133	Hög

Le Mistral	137	Hög	Rausing	131	Låg
------------	-----	-----	---------	-----	-----

Yngre hingstar

De flesta av hingstarna som ligger högst i index är gamla, döda eller har lämnat landet. Hingstar med äldre avkommor som hunnit en bit upp i klasserna på tävling gynnas i indexen, vilket är helt korrekt, då framgång i tävling är avelsmålet. För uppfödaren är det dock viktigt att få en uppfattning om vilka hingstar som är framtidens topphingstar. Även de yngre hingstarna som ännu har få eller inga avkommor på tävlingsbanan får index för Dressyr och Hoppning. Det beror på att det finns ett genetiskt samband mellan de egenskaper som bedöms vid SWB:s unghästtest och prestation på tävling. Alltså kan man i viss utsträckning förutspå hur en hingsts eller stors avkommor kommer att lyckas på tävling, redan genom de index de får baserat på enbart avkommornas unghästtestresultat. För att ge en bättre uppfattning om framförallt de yngre hingstarnas förärvning publicerar SWB listor med de 20 bästa hingstarna som har max 10 år gamla avkommor i SWB:s databas (tabell 2). Bland dessa finns en stor del fortfarande tillgängliga för avel.

Tabell 2. De 20 bästa avelshingstarna med avkommor i SWB:s databas från 2007 och framåt. Gråmarkerade hingstar har fått sina första index 2017

Topp-20 yngre hingstar Hoppning			Topp-20 yngre hingstar Dressyr		
Namn	Hopp-index	Säkerhet index	Namn	Dressyr-index	Säkerhet index
Cosmeo	156	Hög	Skovens Rafael	173	Hög
Ci Ci Senjor Ask	155	Hög	Quarterback	165	Hög
Diarado	154	Hög	Fürstenball	159	Hög
Starkko	150	Hög	Wladimir O.A.	157	Hög
Casilius	147	Hög	Dalwhinnie (SWB)	156	Hög
Corporal VDL	147	Hög	Sir Donnerhall II	150	Hög
Canvas Plus (SWB)	144	Hög	Blue Hors Hotline	148	Hög
Baltimore	143	Hög	Luxus CML (SWB)	146	Medel
Cabachon	142	Hög	Santana	144	Hög
Boss	142	Hög	Zuidenwind	142	Hög
Corlensky G	142	Hög	Daytona VDL (ex Wolters)	142	Hög
Fetcher N (SWB)	142	Hög	Floriccello	142	Hög
Vivaldi K	141	Hög	Connaisseur	141	Hög
Click and Cash	141	Hög	San Amour	141	Hög
Callahan VDL	140	Hög	Firenze	140	Hög
Contant Q	139	Hög	First Wish	140	Hög
Carmargue	139	Hög	Highlander	137	Hög
Cohiba	139	Hög	Ampere	135	Hög
Quintender	139	Hög	Highcruiser	133	Hög
Common Sense (SWB)	138	Hög	Flash Dancer I. M. (SWB)	132	Hög

Årets raketer

Eftersom släktingars prestationer i Sverige, särskilt tävlingsresultat, påverkar alla hästars index kan det vara svårt för hingstar utan många tävlande släktingar i Sverige att hävda sig indexmässigt, trots fina framgångar på unghästbedömningar. När avkommorna väl börjar tävla innebär det ofta ett rejält lyft för dessa hingstar, förutsatt att avkommorna håller samma fina kvalitet som de visat vid unghästtesterna.

Årets raket med god marginal är dressyrhingsten Quaterback som tagit ett rejält skutt på 18 enheter och rakt in på 10-i-topplistan 8:e plats. Avkommorna har varit mycket framgångsrika på tävlingsbanan, vilket direkt ger effekt på dressyrindexet. Bland de framgångsrika SWB-avkommorna på tävlingsbanorna kan nämnas Quentin SV (SWB), avelsgodkände Qurinell (SWB) och Quarton (SWB). Många fler är på väg uppåt. Fler dressyrhingstar som klättrat rejält, främst pga av avkommornas resultat på tävlingsbanan är Johnson (12 enheter), Blue Hors Zack (12 enheter), Highlander (11 enheter) och Zuidenwind (10 enheter). På hopp sidan är raketerna färre, men både Baltimore och Ci Ci Senjor har klättrat 10 enheter tack vare fler avkommor på tävlingsbanorna och bättre resultat för dessa avkommor. För Ci Ci Senjor bar det rakt in på 10-i-topplistan 6:e plats.

Beskrivande index även till ston

I april 2017 släppte SWB för första gången avelsindex baserade på de så kallade linjära beskrivningarna vid unghästtesten. Då var det 81 hingstar som fick beskrivande index. Nu utökas antalet till 107 och även ston som själva blivit beskrivna vid unghästtest får beskrivande index, sammanlagt 2184 individer. Har du ett sto som gått 3-årstest tidigast 2013 är det läge att gå in och kolla hennes beskrivande profil! Saknas den, trots att hon tillhörde de som borde haft beskrivande index? Hör av dig till oss på SWB så ska vi hjälpa till att lösa det. Ett antal linjära protokoll har nämligen kommit på avvägar någonstans i postens hantering. För dessa återstår endast ägarens eget protokoll, som vi mer än gärna tar emot en scannad kopia på för att sen också kunna ge stoet en beskrivande indexprofil på blup.se.